

O dešti, gumácích a jedné naučné stezce aneb Jak (a kdy) oslavit 150. narozeniny Josefa Pekaře v době koronavirové?

Že si profesor Josef Pekař (1870–1937) zaslouží důstojné připomínky svého dodnes inspirativního historického díla, bude zpochybňovat (doufejme) málokdo. Na Gymnáziu Dr. Josefa Pekaře snad nikdo. Ovšem ani v takovém případě nebývá cesta od první myšlenky k realizaci veřejné slavnosti krátká a už vůbec ne přímočará, nemluvě o tom, že do chvíle, než se sjedou slavnostní řečníci a vzácní i méně vzácní hosté, nezbývá organizátorům než doufat, že vše proběhne, jak má a jak tvrdí plakáty.

Pro příklad takových organizačních a organizátorských nejistot netřeba chodit daleko: mladoboleslavské gymnázium, nesoucí tehdy právě jeden rok Pekařovo jméno, hodlalo svého slavného absolventa u příležitosti oslav 250. výročí založení školy připomenout bustou umístěnou před vchodem do ústavu. Jenže k tomuto aktu mělo dojít 9. října 1938... Po uzavření mnichovské dohody na oslavy ani na Pekaře neměl nikdo náladu, a tak busta tohoto velkého historika nezdobí náš ústav od roku 1938, ale 1995, nestojí v parku před gymnáziem, ale ve foyeru školy, ne na Komenského náměstí, ale v Palackého ulici, není z bronzu, ale z opuky, nevytvořil ji Josef Drahoňovský, ale Petr Dufek.

Ve srovnání s touto anabází, která se protáhla na 57 let, se zdají být letošní oslavy 150. výročí narození Josefa Pekaře takřka idylkou. Vždyť proběhnout měly v Turnově a jeho nejbližším okolí 18. dubna, a když se život v republice na jaře letošního roku v důsledku koronavirové pandemie v podstatě zastavil, byly přeloženy „jen“ o necelý půlrok, na 26. září... Pořadatelé z Rohozeckého okrašlovacího spolku, turnovského Muzea Českého ráje, Městské knihovny Antonína Marka a dalších regionálních kulturních a vzdělávacích institucí by ale jistě hovořili jinak. Nejenže opět narůstající počet nakažených a s tím spojená regulace větších shromáždění omezila možný počet návštěvníků (kteří se na část oslav museli nahlásit s předstihem), nejenže předpověď počasí donutila přednášející, průvodce a účastníky shánět se po pláštěnkách a gumácích a občas improvizovat (premiéra skladby Martina Hyblera *Pohled do starobyly*, věnované Pekařově památce, se nakonec uskutečnila v altánu na zahradě hlavního organizátora, předsedy Rohozeckého okrašlovacího spolku Lukáše Berndta), úprav a redukcí se dočkal doprovodný program, který měl v areálu rohozeckého pivovaru vrcholit až ve večerních hodinách.

Možná je to trochu škoda. Ale opravdu jen trochu! Jak přesně poznamenal regionální internetový zpravodaj *Turnovsko v akci*, „organizátoři mohli být sice zklamáni, protože od první myšlenky po realizaci uběhly tři roky příprav a původně velkolepě plánovaná akce se radikálně zmenšila, přesto mohou být spokojeni. I přes menší účast byly oslavy opravdu důstojné, na místě byli dva rektori českých významných univerzit, profesori vysokých škol, politici a další hosté. A navzdory počasí si přítomní akci užili, a možná se na ni bude více vzpomínat, než kdyby se konala za úmorného vedra...“

Vzpomínání na pekařovské oslavy se nadto nebude omezovat jen na tento popršený den. Na výroční rok totiž upomínají i podstatně trvanlivější artefakty nežli vzpomínka na setkání v pláštěnkách na zahradě u Berndtů. A jsou ještě trvanlivější nežli speciální dvanáctistupňové pivo z rohozeckého pivovaru, které bylo k této příležitosti nachystáno. Až do 15. listopadu tohoto roku můžete v Muzeu Českého ráje v Turnově navštívit výstavu *Josef Pekař a Josef Vítězslav Šimák v zajetí múz*. Tato „nehistorická výstava k výročí narození známých historiků“, věnovaná nejen dvěma generačním soupeřníkům a kolegům z pražské filozofické fakulty, ale též (a z našeho mladoboleslavského zápečí hlavně a především) absolventů dnešního Pekařova gymnázia, představuje ukázky Pekařových fotografií a Šimákových básní. A pokud by vám snad na nehistorické výstavě scházelo historično, snadná pomoc. Na pokladně si můžete zakoupit zvláštní čísla vlastivědného časopisu *Od Ještěda k Troskám*, jež byla oběma historikům v letošním roce věnována (kdybyste náhodou měli až příliš hluboko do kapsy, netřeba smutnit, paní Pražáková Vám je ráda zapůjčí v naší školní knihovně).

Kdykoliv, pokud počasí a ministerstvo zdravotnictví jen trochu dovolí, si pak můžete udělat výlet po zbrusu nové naučné stezce Josefa Pekaře, která vás od malebného Dlaskova statku v Dolánkách u Turnova (stojí sám o sobě za návštěvu, a to nejen proto, že Pekař se životem a dílem jeho majitele, sedláka, rychtáře a lidového písmáka Josefa Dlaska, rovněž zabýval) dovede přes profesorovo rodiště na Malém Rohozci až k místu jeho posledního odpočinku v Jenišovicích. Během letošních oslav byl přibližně uprostřed stezky, v Pekařově malorohozeckém rodišti, odhalen též profesorův pomník.

Když si šestici panelů naučné stezky, které se neomezují pouze na data z Pekařovy biografie, ale seznamují poutníka též s historií regionu, ba i s přírodou v okolí, pozorně prohlédnete, naleznete v jejich spodní části loga organizátorů a sponzorů oslav. Neschází mezi nimi ani znak našeho gymnázia. I když Josef Pekař byl a je zcela oprávněně spojován primárně s Turnovskem a s Českým rájem, o jeho stopadesátinách nezůstalo naše gymnázium vůbec pozadu. Bohužel zásah vyšší moci znemožnil plánovanou připomínku profesorova výročí přímo ve škole během jarní akademie, která musela být zrušena. Avšak v té době již naše gymnázium řadu měsíců

figurovalo ve výboru turnovských oslav. A jeho účast nebyla vůbec symbolická. Jak vysvětloval Lukáš Berndt v časopise *Od Ještěda k Troskám*, již v roce 2017 „jako první partner bylo osloveno Gymnázium Dr. Josefa Pekaře v Mladé Boleslavi. Maturanti vytvořili v rámci svého ročníkového projektu první verzi grafické podoby a obsahové náplně panelů naučné stezky. S těmi konkrétními podklady a s ucelenou detailní vizí oslav jubilea Josefa Pekaře již nebylo pro Rohozecký okrašlovací spolek obtížné získat další podporu státních i neziskových organizací.“ V následujících verzích se již panelů chopili profesionálové – finální podobu textům vtiskli historici Marek Fapšo z Filozofické a Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy, David Marek z Muzea Českého ráje v Turnově a Pavel Mlejnek z Gymnázia Turnov –, avšak opět došlo i na studenty (a pedagogy) našeho gymnázia. Ti totiž připravili anglickou a německou verzi všech šesti zastavení. Až tedy jednou budete cítit nutkavou potřebu dozvědět se, jak se jazykem Shakespearovým či Goethovým řeknou třeba „*krasová území, jako jsou slepá a poloslepá údolí, ponory, mohutné závrtky a propady*“, neváhejte a zaklepejte na příslušný kabinet, jistě se s dobrou potážete!

Zkrátka a dobře, to popršené 26. září bylo, i když to tak na první pohled snad nevypadalo, pomyslnou třešničkou na dortu, která završila dlouhodobé a dlouholeté dílo. Jak pod dojmem úmrtí Josefa Pekaře veršoval Jaroslav Seifert, „*pan profesor [...] právě slíbil lidem rukoudáním / i svému kraji, lesům, hradům, stráním, / že tentokrát zůstane navždycky*“. Nyní je jen na vás, abyste „*pana profesora*“ v jeho kraji navštívili (kdyby počasí náhodou protestovalo, je možné tento výlet podniknout z pohodlí domova, texty všech panelů naleznete zde: <http://www.pekar.turnov.cz/stezka/d.stezka0cz.htm>). Snad si při tom můžeme připomenout a uvědomit, že Josef Pekař je – alespoň trošku – i „*náš pan profesor*“.